

Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

13 mei 2025
ALV

Nieuwsbrief

Locatie ALV:

Waar: Digitaal 16.00-17.00 uur

INHOUD

Voorblad	1
Van de voorzitter	2
Van de secretaris	3
Agenda Algemene ledenvergadering 13 mei 2025	4
Concept verslag ALV 28 mei 2024	5
Bericht van de Penningmeester	8
Nieuwe voorzitter Iris van Eck stelt zich voor	14
Nieuw bestuurslid Lorenzo Goedhart stelt zich voor	15
Nieuw bestuurslid Sebastiaan Schep stelt zich voor	16
Nieuw bestuurslid Laura Moria stelt zich voor	17
Themadag Klimaat en ecologie	18
Themanummers	21

**Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer**

De **NIEUWSBRIEF** is een uitgave van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. De werkgroep is een vereniging die zich inzet voor een optimale benutting van ecologisch kennis ten behoeve van het waterbeheer in Nederland.

Artikelen, advertenties en mededelingen kunnen aangeleverd worden tot 4 weken vóór een Algemene Ledenvergadering, bij voorkeur via email zonder opmaak. Zie voor redactieadres hieronder.

Voorzitter

Peter van Puijenbroek
Planbureau voor de Leefomgeving
peter.vanpuijenbroek@gmail.com

Secretaris

Christa Groshart
Ministerie I&W Den Haag
Voor WEW-zaken: secretaris@wew.nu

Bestuurslid

Danielle van Breukelen
Waterschap Vechtstromen
d.van.breukelen@vechtstromen.nl

Bestuurslid

Gea van der Lee
Alterra, Wageningen UR
Postbus 47
6700 AA Wageningen
Gea.vanderlee@wur.nl

Penningmeester

Ronald Bijkerk
Waardenburg Ecology, Vestiging Noord
Oosterweg 127, 9751 PE Haren
r.bijkerk@aebeheer.eu

Beheer website

Roelf Pot
roelfpot@wxs.nl

Bestuurslid

Miriam Collombon
Waternet
cllmbn@xs4all.nl

Bestuurslid

Iris van Eck
SWECO
iris.vaneck@sweco.nl

Redactie Nieuwsbrief

-vacant-
Christa Groshart
cpgroshart@gmail.com

Artikelen uit dit blad mogen worden overgenomen onder volledige bronvermelding.

VAN DE VOORZITTER

Wat een bijzonder jaar is het toch. Zoveel gebeurd wat ons direct of indirect bezig houdt. Onderwerpen die altijd vanzelfsprekend zijn, zijn dat ineens niet meer. Het bestuur had eind vorig jaar besloten om een themadag over klimaatverandering te houden. Als we de WEW van de V.S. zouden zijn, dan weet ik niet of onze themadag door zou gaan, en als die door zou gaan, hoe die zou gaan. Komen er dan wel mensen? Of wordt dat een politieke ruzie. Maar dat in Nederland alles kan, is geen vanzelfsprekendheid. Ook bij ons staan kernwaarden ter discussie. De WEW is een onafhankelijke vereniging en dat belang van een onafhankelijke vereniging wordt dan ook steeds belangrijker en duidelijker.

Gelukkig hebben wij in Nederland nog mogelijkheden om ons in te zetten voor de waterkwaliteit en een mooie themadag te houden, zoals deze maand in Renkum. Veel informatie, een excursie, en tijd om met elkaar te praten en contacten te onderhouden. Deze themadag was ook een mooie overdracht van kennis van oude en jonge vakmensen. Ook daarin vervult de WEW een rol, kennis overdragen. Als ik terugkijk op mijn eigen kennisontwikkeling, dan zijn de themadagen van de WEW, en andere clubs heel belangrijk. Dit soort themadagen zijn een vorm van onderwijs, om bij te blijven, netwerk te vergroten en andere vakgenoten te spreken. Voor mij zijn dit nog steeds dagen waar ik veel kennis opsteek.

Ondertussen ben ik ook een oudere vakgenoot, want ik ben met pensioen gegaan. Dat is ook de reden dat ik stop als voorzitter, want ik vind dat de voorzitter actief in het werkveld van de aquatische ecologie moet zijn. Ik blijf nog wel een paar jaar in het bestuur om mooie themadagen te organiseren.

Peter van Puijenbroek

Zoetwaterkwallen zijn een paar centimeter groot en zijn een paar weken per jaar te zien bij warm weer. Foto Peter van Puijenbroek

Ik kan mijn bericht van vorig jaar bijna herhalen. Effecten van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder en opnieuw worden records verbroken. Zorgelijk is dat het poolijs nog harder gaat smelten door minder reflectie van zonlicht en daardoor snellere opwarming. Er is iets in gang gezet wat zichzelf lijkt te versnellen, zoals een bal van een berg rolt. Helaas lijkt dat besef tot onze landelijke politiek nog niet geheel door te dringen want adequate acties blijven uit. Regionaal en lokaal begint men langzamerhand wel te beseffen dat het anders moet. Soms gestuurd door de realiteit. Zo lopen er op Schouwen Duiveland mooie pilots om zoetwater te bergen en vast te houden. Ook voor de KRW worden hier en daar stevige besluiten genomen. Met de WEW hebben we in onze eerste themadag ook aandacht gegeven aan de effecten van klimaat. Daar valt zeker nog meer in te doen. En uiteindelijk kunnen we zelf natuurlijk ook gewoon best veel, al zijn dat misschien kleinere stapjes. Mooi om te zien dat een aantal jongere boeren toch kiest voor de biologische aanpak. Die kunnen we ook helpen door hun biologische producten te kopen.

De WEW heeft op dit moment 433 leden. We zijn bezig met een actie om de leden waarvan we geen actuele gegevens meer hebben, aan te vullen. Er zijn nog wel 120 leden zonder actuele gegevens. Deze leden zitten overigens niet in het aantal van 433. Wat leuk is om te zien, is dat we steeds jonge leden erbij krijgen en dat ook vanuit provincies en gemeenten mensen aansluiten. Dat gaat dus de goede kant op, want we moeten met z'n alle aan de slag met ons ecologisch waterbeheer. De scheiding tussen water en landnatuur is ook best vreemd. Dit hangt immers heel erg met elkaar samen. Betere ecologische waterkwaliteit geeft ook meer biodiversiteit. Waarom is dat toch niet beter op elkaar aangesloten?
Christa Groshart

Groene kikker in het Groene Woud NB. Foto Christa Groshart

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING 13 MEI 2025

1. Opening
2. Notulen vorige ALV 28 mei 2024
3. Groene Glazenmakerprijs
4. Financiën
 - a. Financieel jaarverslag 2024
 - b. Verslag kascontrolecommissie 2024
 - c. Begroting 2025
 - d. Vaststellen contributie
 - e. Samenstelling kascontrolecommissie 2025
5. Samenstelling bestuur:
 - a. Aftreden bestuursleden: Christa Groshart
Christa heeft aangegeven nog één jaar te blijven om de secretariaatstaak over te dragen;
 - b. Sebastiaan Schep, Laura Moria en Lorenzo Goedhart stellen zich beschikbaar als nieuwe bestuursleden
 - c. Peter van Puijenbroek treedt af als voorzitter maar heeft aangegeven zijn bestuursperiode af te willen maken als bestuurslid. Iris van Eck stelt zich beschikbaar als nieuwe voorzitter
6. Rondvraag
7. Sluiting

Dodaars met jong op de rug in het Groene Woud (NB), foto Christa Groshart

Notulen ALV 28 mei 2024

Plaats

Digitaal

Aanwezige leden (13)

Danielle van Breukelen, Gea van der Lee, Peter van Puijenbroek, Ronald Bijkerk, Miriam Collombon, Iris van Eck, Roelf Pot, Wynanda Hulshedge, Marianne Wolfs, Han Kessels, Jako van der Wal, Christa Groshart, Michiel Wilhelm

Afwezig met kennisgeving

Herman Offereins, Herman van Dam en Harry Boonstra hebben zich afgemeld

Agenda

- 1 Opening
- 2 Notulen vorige ALV 23 maart 2023
- 3 Financiën
 - a) Financieel jaarverslag 2023
 - b) Verslag Kascontrolecommissie 2023
 - c) Begroting 2024
 - d) Vaststellen contributie op nul euro
 - e) Samenstelling Kascontrolecommissie 2024
- 4 Samenstelling bestuur
- 5 Voorzetting Groene Glazenmakerprijs
- 6 Ophalen wensen voor toekomstige acties/thema's van de WEW
- 7 Rondvraag
- 8 Sluiting

1 Opening om 16.00 uur

2 Notulen vorige ALV 23 maart 2023

De notulen van de ALV worden vastgesteld. De secretaris wordt bedankt.

3 Financiën

- a) Financieel jaarverslag 2023
Er zijn geen vragen over het financieel verslag. Het is een helder en net verslag. Wel wordt een vraag gesteld over de bankkosten van €200. De ING is duur. DE WEW heeft een betaalrekening bij de ING en een spaarrekening bij ASN.
- b) Verslag Kascontrolecommissie
De kascommissieleden, Bas en Marianne verklaren alles in orde bevonden te hebben en geven decharge aan het bestuur.
- c) Begroting 2024
De begroting is gebaseerd op de uitgaven van de afgelopen jaren. In principe is er nog voldoende geld om 15 jaar door te gaan.
- d) Vaststellen contributie op nul euro

Ronald licht toe dat er te weinig donaties zijn om 2 themadagen per jaar te organiseren. Daarom is er een voorstel de stukken gevoegd.

Er worden diverse opmerkingen gemaakt: donaties zijn lastig in de verschillende organisaties, er is een product nodig (dat kan een themadag zijn), er wordt voorgesteld om per betalende organisatie 1 persoon gratis te laten deelnemen, lidmaatschap van een vakvereniging wordt geopperd, gedifferentieerde bijdrage, wel bijdrage vragen maar toch laten komen als ze niet bijdragen, factuur meesturen bij een themadag, etc. Ook wordt aangegeven de deelnamemogelijkheid wel zo laagdrempelig mogelijk te houden en de administratie ook zoveel mogelijk te beperken.

Besloten wordt dit het komend jaar uit te zoeken en dit jaar nog met het oude systeem te werken.

Ergo wordt de contributie vooralsnog vastgesteld op nul euro.

e) **Samenstelling Kascontrolecommissie 2024**

Marianne wordt bedankt. Bas van der Wal blijft nog een jaar kascontrolecommissielid. Wynanda Hulshedge meldt zich als 2^e lid. Hans Kessels is 1^e reserve.

4 Samenstelling bestuur

a) **Aftreden bestuursleden: Harry Boonstra en Ronald Bijkerk.**

- Ronald is herkiesbaar: Ronald wordt herkozen als bestuurslid
- Harry stopt met zijn bestuursactiviteiten: Harry heeft het te druk

b) **Miriam Collombon en Iris van Eck stellen zich beschikbaar als nieuw bestuurslid**

Beiden worden gekozen als nieuwe bestuursleden.

c. **Peter van Puijenbroek** gaat binnenkort met pensioen maar blijft nog één jaar aan als voorzitter.

5 Voorzetting Groene Glazenmakerprijs

Vorig jaar is de ALV akkoord gegaan met voortzetting van de Groene Glazenmakerprijs. In het bestuur was er echter geen trekker en is het niet gelukt om dit op te pakken. Een aantal mensen heeft zich aangemeld om dit te trekken: Jouke Heringa, Bas van der Waal en Sven Teurlinkx. Peter gaat samen met deze mensen aan de slag om voor de zomer weer te starten met de Groene Glazenmakerprijs. Vraag aan de ALV is of men akkoord gaat met voorzetting van de Groene Glazenmakerprijs. Danielle wil ook helpen. Enerzijds wordt geopperd om het breder open te stellen (creatieve ideeën van alle leeftijden) anderzijds werd het thema juist erg breed gevonden.

6 Rondvraag

Er wordt gevraagd naar ideeën voor nieuwe themadagen. Er wordt voorgesteld om een dag over EBEO 2.0 te houden, samen met de STOWA. En in vervolg op onze vorige themadag: kan EBEO 2.0 de nieuwe maatlat worden voor na 2027, waar de KRW-maatlatten teruggrepen op een oude referentie...?

Er wordt gevraagd naar de WIKI pagina's: Is onbereikbaar, voortgang ligt ook even stil. Peter en Roelf gaan samen naar de website kijken, eerst herstellen en gaan dan een oproep doen voor aanvulling.

Holpijp, Foto Christa Groshart

BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER

In dit financiële verslag over het boekjaar 2024 zijn alle baten en lasten opgenomen die betrekking hebben op dit boekjaar, ongeacht de datum van betaling of ontvangst.

Baten

De baten van de WEW komen voort uit donaties en uit rente op onze spaarrekening. Onze bijeenkomsten zijn voor iedereen gratis toegankelijk. Belangrijk voor de WEW zijn de facilitaire ondersteuning door de STOWA, de ruime financiële bijdrage van Rijkswaterstaat en natuurlijk de inzet van onze vrijwilligers.

Het bedrag aan donaties in het boekjaar 2024 is 9,5% lager. Enkele donateurs hebben met hun gift voor 2024 ook een donatie voor 2025 overgemaakt. Deze vooruitbetaalde donaties komen bij de baten van 2025 en zijn in 2024 opgenomen in de balans.

Lasten

De voornaamste uitgavenpost voor de WEW is de organisatie van bijeenkomsten. In 2024 zijn de lasten 38,5% lager dan begroot. Dit komt vooral omdat er niet twee maar één themadag is georganiseerd. Daarnaast hebben we minder geld uitgegeven aan de ondersteuning van initiatieven van derden (donaties/giften).

Resultaat

Het boekjaar is afgesloten met een positief saldo van 1.343,- Euro.

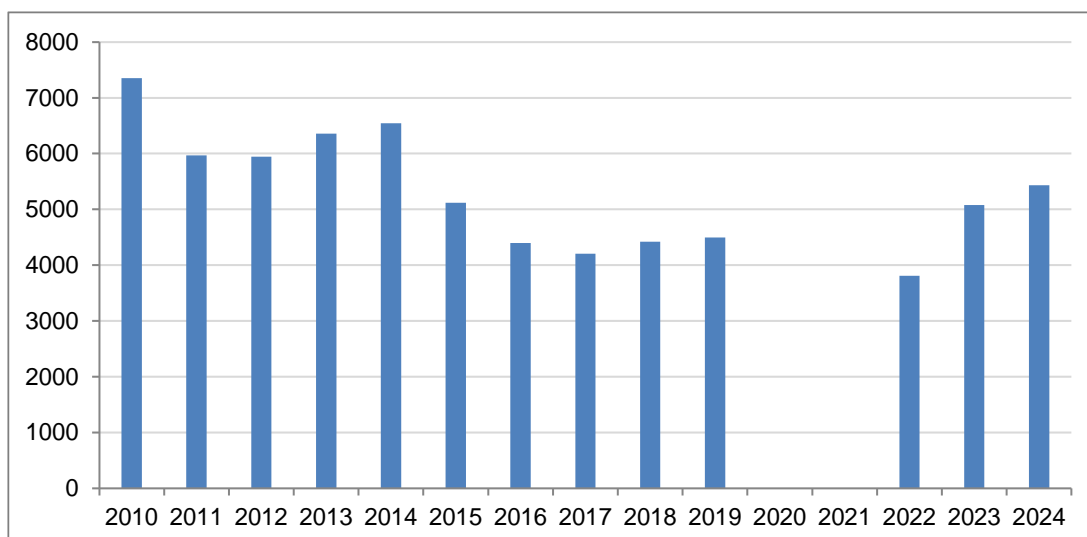
Vermogen

Het eigen vermogen van de WEW is in 2024 met dit saldo toegenomen tot een bedrag van 24.767,- Euro per 31 december 2024.

Van ons vermogen staat 15.265,- Euro op een ASN spaarrekening. We ontvangen sinds 1 januari 2023 weer rente op deze rekening, die in dat jaar geleidelijk is toegenomen.

Donaties

In 2024 zijn er 23 donateurs geweest die de WEW financieel hebben gesteund, drie meer dan in 2023. Veel dank aan de toegewijde leden die hiervoor gezorgd hebben! Het bedrag aan donaties is toegenomen ten opzichte van de periode 2015-2023 (Figuur 1). Daar ben ik blij mee omdat de kosten voor de organisatie van themadagen zijn toegenomen. Dat komt door de gestegen prijzen voor zaalhuur en catering, maar ook door de grote opkomst die we bij de laatste themadagen mochten zien. Dat is ook een verheugende ontwikkeling. Tijdens de ALV van 2024 is gesproken over diverse mogelijkheden om de opbrengst aan donaties in overeenstemming te brengen met onze wens om minimaal twee themadagen per jaar te organiseren. Daarbij is ook aangegeven om de deelnamemogelijkheid zo laagdrempelig mogelijk te houden en om de administratie zoveel mogelijk te beperken. Besloten is om de bekostiging van de WEW in 2025 verder uit te zoeken en de contributie in dat jaar nog vast te stellen op nul euro.

Figuur 1 Ontwikkeling van het jaarlijkse bedrag aan donaties in Euro vanaf 2010.

Begroting

In 2025 wil de WEW twee themadagen organiseren, de eerste op 16 april. Voor onze themadagen verwachten we veel belangstelling. Daarom is de post Bijeenkomsten/ excursies verhoogd tot 7.000,- Euro, op basis van de kosten van de themadag in 2024. De post Donaties/giften omvat uitgaven voor de Groene glazenmakerprijs, de WEW-prijs voor jonge professionals in het ecologisch waterbeheer. In de post Attenties zitten de bedankjes voor sprekers en excursieleiders. De post Bestuursvergaderingen staat al enkele jaren op nul, omdat wij dankzij de STOWA kunnen vergaderen in het Waterschapshuis. Daarnaast voeren we een deel van de vergaderingen via online platforms. Enkele traditionele posten, zoals Porto- en kantoorartikelen, heb ik uit de begroting geschrapt, omdat daar al jarenlang niet meer op geboekt is.

Inkomstenbeleid

In de voorzomer van 2025 wil de WEW weer een donatieverzoek aan onze leden sturen. De verwachte opbrengst hiervan is waarschijnlijk onvoldoende om de begrote kosten te dekken. We rekenen op een verlies van 1.620,- Euro. Het vermogen van de WEW is nog groot genoeg om dit verlies op te kunnen vangen. Toch willen wij voor de toekomst streven naar een betere balans tussen inkomsten en uitgaven. De kosten van zaalhuur willen we beperken door instanties te vragen om een ruimte beschikbaar te stellen. Daarnaast willen we een actiever beroep doen op deelnemers aan themadagen, die werkzaam zijn bij niet-donerende instellingen.

Voorstel

Het voorstel aan de ALV is:

- om de begroting voor 2025 vast te stellen;
- om de contributie voor leden voor 2025 vast te stellen op nul euro;

Noordlaren, 8 april 2025 *Ronald Bijkerk*

Onze donateurs in 2024

Ambient Advies B.V.

Aqualysis

AQUON

CP Gielbert-Groshart

Gemeente Altena

HaskoningDHV Nederland

Het Waterlaboratorium

Hoogheemraadschap van Delfland

Hoogheemraadschap van Rijnland

MJ van Herk

Rijkswaterstaat (Min I en W)

Roelf Pot

Sportvisserij Nederland

Torenbeek Consultant

Waardenburg Ecology

Waterschap Aa en Maas

Waterschap Brabantse Delta

Waterschap De Dommel

Waterschap Hollandse Delta

Waterschap Hunze en Aa's

Waterschap Limburg

Waterschap Drents-Overijsselse Delta

Wetterskip Fryslan

De Mark in Breda, Foto Christa Groshart

Resultatenrekening 2024

	Werkelijk 2024	Begroting 2024
Baten		
Donaties	5.433	6.000
Rente	213	100
Overige	0	0
Totaal baten	5.646	6.100
Lasten		
Kamer van Koophandel	0	0
Bijeenkomsten/excursies	3.716	5.800
Bestuursvergaderingen	0	0
Vergoedingen	0	0
Reiskosten	0	0
Attenties	111	200
Themanummers	0	0
Donaties/giften	0	500
Porto- en kantoorartikelen	0	0
Website	185	200
Bankkosten	292	300
Overige kosten	0	0
Totaal lasten	4.303	7.000
Resultaat	1.343	-900

Toelichting Lasten

Vergoedingen omvat financiële tegemoetkoming voor de organisatie van WEW uitingen

Donaties/giften omvat ondersteunende uitgaven in het kader van de WEW-prijs en initiatieven van derden

Het begrote bedrag Website omvat hosting en domeinnaam

Balans per 31 december 2024

Activa		Passiva	
Betaalrekening	11.785	Eigen vermogen	24.767
Spaarrekening	15.265	Donaties 2025-2027	3.500
Nog te ontvangen	1.240	Nog te betalen	22
Totaal	28.289	Totaal	28.289

Toelichting

Nog te betalen: Te verwachten rekening bankkosten december 2024

Nog te ontvangen: Donaties 2024

Donaties 2025-2027 Vooruitbetaalde donaties 2025-2027

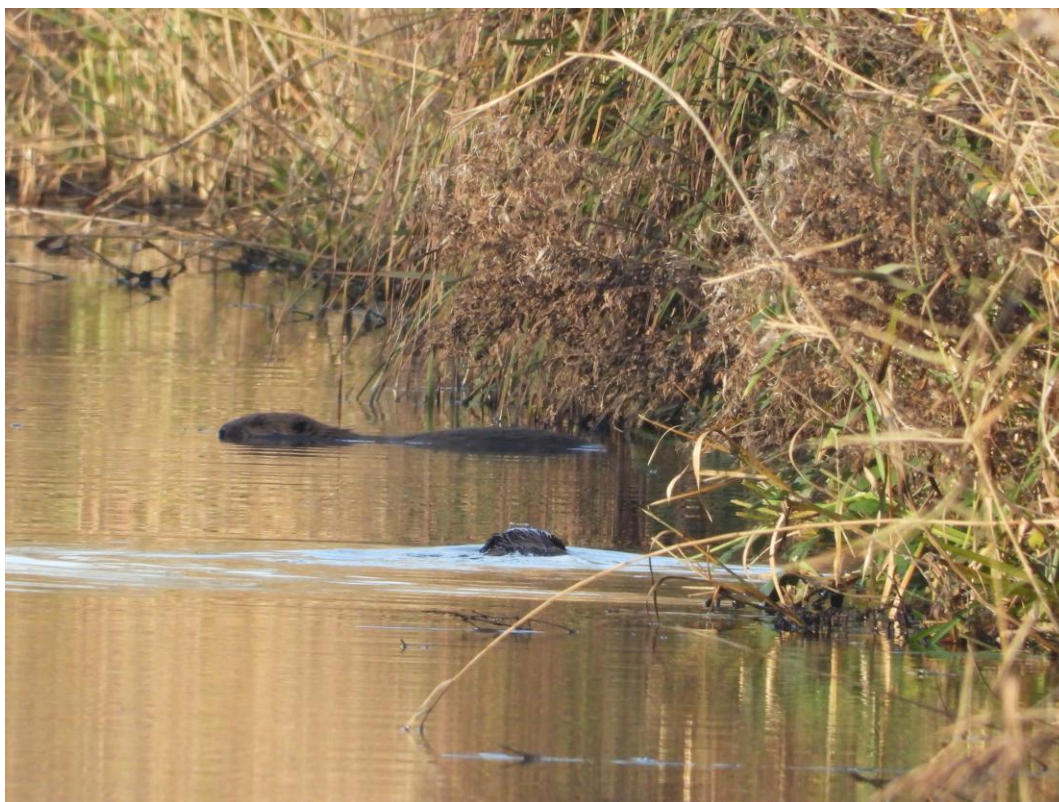
Balans per 1 januari 2024

Activa		Passiva	
Betaalrekening	12.199	Eigen vermogen	23.424
Spaarrekening	15.095	Donaties 2024-2027	4.000
Nog te ontvangen	150	Nog te betalen	20
Totaal	27.444	Totaal	27.444

Toelichting

Nog te betalen: Te verwachten rekening bankkosten december 2023

Nog te ontvangen: Donatie 2023

Bevers in sloot in Waalbos, eiland IJsselmonde (ZH), Foto Christa Groshart

Begroting 2025

	Begroting 2025	Werkelijk 2024	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten				
Donaties	6.000	5.433	5.080	3.810
Rente	220	213	96	0
Overige	0	0	0	0
Totaal baten	6.220	5.646	5.176	3.810
Lasten				
Bijeenkomsten/excursies	7.000	3.716	5.661	5.296
Bestuursvergaderingen	0	0	0	0
Vergoedingen	0	0	0	0
Attenties	220	111	139	314
Themanummers	0	0	0	0
Donaties/giften	120	0	0	0
Website	200	185	178	2.341
Bankkosten	300	292	279	190
Overige kosten	0	0	0	0
Totaal lasten	7.840	4.303	6.255	8.141
Resultaat	-1.620	1.343	-1.079	-4.331

Toelichting Lasten

Vergoedingen omvat financiële tegemoetkoming voor de organisatie van WEW uitingen

Donaties/giften omvat ondersteunende uitgaven in het kader van de WEW-prijs en initiatieven van derden

Grote en kleine zilverreiger, Foto Christa Groshart

NIEUWE VOORZITTER IRIS VAN ECK STELT ZICH VOOR

Nederland heeft de WEW nodig. De WEW heeft mensen nodig die kennis willen delen over aquatische ecologie en ecologisch waterbeheer. Een volgende logische stap is de toevoeging van ecohydrologie aan de WEW.

Wat ons verbindt is dat we leergierig zijn. We delen de drang om te leren van en over ecologische watersystemen. Helaas gaan veel mensen met kennis binnen enkele jaren met pensioen of zijn al met pensioen. Veel WEW'ers zijn de interesse niet verloren én niet zo goed in stoppen met werken. Gelukkig voor ons. Maar mocht het dan toch gebeuren dat deze mensen de werkveld verlaten, dan moet de kennis geborgen zijn. Het liefst in meer dan één stel hersens. We zien gelukkig steeds meer jonge mensen bij de themadagen verschijnen.

Bij deze een oproep aan iedereen om kennis te delen. Bij de themadagen willen we aan iedereen die iets te presenteren/pitchen heeft een podium bieden. Heb je mooie onderzoeken of projecten gedaan, neem mensen mee in jouw verhaal. Bij de WEW kan je inhoudelijke vragen stellen. Op de website kan je wat toevoegen aan de WIKI pagina. Heb je ideeën, laat het weten. De leden vormen de WEW. Zo maken we samen Nederland klimaat robuuster, gezonder en mooier.

Ik draag mijzelf aan als opvolger van het voorzitterschap. Ik ben Iris van Eck, aquatisch ecoloog en ecohydroloog bij Sweco. Als voorzitter hoop ik meer verbinding tussen de leden te faciliteren.

Iris van Eck

Regge bij de Pelmolen in Rijssen(OV), foto Christa Groshart

NIEUW BESTUURSLID LORENZO GOEDHARDT STELT ZICH VOOR

Mijn naam is Lorenzo Goedhardt, ik ben 28 jaar en woon in Assendelft. Binnenkort mag ik mezelf bestuurslid noemen van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, iets waar ik erg enthousiast over ben!

Na het behalen van mijn bachelor Biologie aan de Universiteit van Amsterdam heb ik ook mijn Master Freshwater and Marine Biology aan de UvA afgerond. Tijdens mijn studie heb ik me onder andere verdiept in vismigratie nabij gemalen en innovatieve waarnemingsmethoden van waterplanten. Ook heb ik tijdens mijn Master mijn eerstegraads lesbevoegdheid voor biologie gehaald – ecologie uitleggen aan anderen zit er dus al vroeg in!

In mijn huidige functie als Adviseur Ecologie N2000 bij Rijkswaterstaat werk ik dagelijks aan vraagstukken rond natuur en waterbeheer, waarbij ecologische kennis en praktijk samenkomen. Ik geloof dat goede ecologische waterbeheer begint bij samenwerking en kennisdeling – precies waar WEW voor staat.

Ik kijk ernaar uit om samen met jullie te werken aan inspirerende initiatieven en om mijn steentje bij te dragen aan een ecologisch gezond watersysteem. En natuurlijk hoop ik onderweg ook anderen te kunnen enthousiasmeren voor de fascinerende wereld van water en ecologie!

Tot snel bij een van onze bijeenkomsten!

Lorenzo Goedhardt

NIEUW BESTUURSLID SEBASTIAAN SCHEP STELT ZICH VOOR

Mijn naam is Sebastiaan Schep. Ik werk ruim 20 jaar als aquatisch ecoloog bij Witteveen+Bos. Hierbij heb ik me altijd gericht op het begrip van het functioneren van water- en natuurgebieden. Mijn ervaringen in de Filippijnen (waar ik de grote maatschappelijke impact van een El Nino jaar heb ervaren) en Siberië (waar ik bijgedragen heb aan een uitgebreid veldonderzoek in een referentie laagveengebied) hebben mij mede gevormd. Systeemanalyse is voor mij een essentieel middel voor een goed advies, maar ook voor wederzijds begrip tussen disciplines. Ik heb me altijd ingezet om methoden te ontwikkelen (zoals de Ecologische Sleutelfactoren) of modellen in de toepassing te krijgen (zoals de STOWA waterbalans tool en de ecologische modellen PCLake en PCDitch).

In 2015 ben ik gestart met het geven van een zelf opgezette vierdaagse hands on cursus Aquatisch Ecologische Systeemanalyse. Deze cursus is inmiddels een begrip en daar ben ik best trots op. Ten slotte werk ik graag aan de vragen van morgen, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van methoden voor integrale watersysteemanalyses, een waterkwaliteitstress-test, toepassing van eDNA in de context van systeemanalyse en door het ontwikkelen van een methode voor het bepalen van broeikasgasemissie uit oppervlaktewater.

Bij de WEW heb ik in mijn beginjaren al eens een actieve rol gehad, maar dan als jonkie. Nu vind ik het tijd om met mijn ervaring en netwerk mede koers te bepalen door zitting te nemen in het bestuur. Belangrijke doelen hierbij zijn voor mij het inspireren van jonge mensen vanuit mijn ervaring en het zorgen voor goede gesprekken rond de opgaven en innovaties die deze tijd zo uitdagend maken. Het mooiste van de WEW heb ik altijd gevonden dat je helemaal jezelf kan zijn en vandaaruit het goede gesprek voert met de ander en als dat nodig is ook kan agenderen vanuit maatschappelijke betrokkenheid (als een spreekwoordelijke luis in de pels).

Sebastiaan Schep

NIEUW BESTUURSLID LAURA MORIA STELT ZICH VOOR

Mijn naam is Laura Moria en ik werk inmiddels 15 jaar als aquatisch ecooloog in het waterkwaliteitsbeheer. Gedurende deze tijd heb ik me vooral gefocust op het in kaart brengen van de ecologische waterkwaliteit, het uitvoeren van systeemanalyses en het onderzoeken van de wisselwerking tussen landbouw en waterkwaliteit. Ik heb de waterkwaliteit in veel gebieden achteruit zien gaan in deze periode, maar ik denk nog steeds dat we de waterkwaliteit kunnen verbeteren. Door naar details te kijken, onze kennis te delen, samen enthousiast te worden over aquatische ecosystemen en de verbinding te zoeken met de praktijk.

Sinds maart 2022 ben ik werkzaam bij het Nutriënten Management Instituut (NMI), waar ik mijn kennis verder kan uitbreiden en verdiepen. Daarvoor heb ik 12,5 jaar bij waterschap Amstel, Gooi en Vecht gewerkt, met als focus het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit in het gebied tussen Utrecht en Amsterdam. Bij NMI combineer ik mijn expertise in biogeochemische processen, data-analyse, landbouw en aquatische ecologie om praktische en wetenschappelijke inzichten met elkaar te verbinden en het bodem- en watersysteem nog meer als één geheel te beschouwen.

Wat mijn werk voor mij zo boeiend maakt, is de verbinding tussen theorie en praktijk. Ik werk veel in projecten die wetenschappelijke kennis vertalen naar concrete oplossingen. Zo zijn we bijvoorbeeld bezig met het project Veenweidesloot van de Toekomst, waarin we samen met boeren verkennen hoe toekomstbestendige veenweidesloten kunnen bijdragen aan klimaatdoelen, waterkwaliteit en duurzaam landgebruik. Dit soort samenwerkingen vergroten niet alleen het bewustzijn van het gewenste beheer, maar geven ook waardevolle inzichten die essentieel zijn voor verder onderzoek.

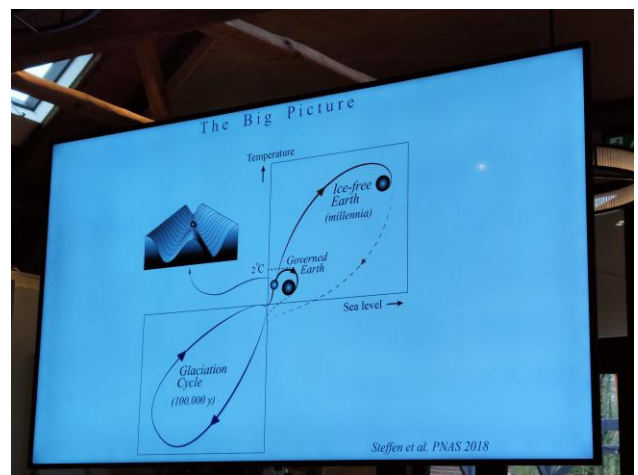
Ik ben ervan overtuigd dat gezamenlijk enthousiasme over ecologie en kennisdeling cruciaal is voor een Nederland met meer biodiversiteit, robuuste watersystemen en duurzaam landgebruik. De Werkgroep Ecologisch Waterbeheer (WEW) is voor mij altijd een bron van plezier en kennis geweest, en ik kijk er naar uit om, als bestuurslid, een bijdrage te leveren aan het verder ontwikkelen van deze waardevolle gemeenschap.

THEMADAG KLIMAAT EN ECOLOGIE

Woensdag 16 april hadden we onze themadag over Klimaat en ecologie in Renkum. Een bijzonder interessante dag op een historisch interessante locatie.

De dag startte met een presentatie van Marten Scheffer die ons meenam in de ontwikkeling van de menselijke beschaving en de opkomst en neergang van het rationele denken en de neergang en opkomst van het intuïtieve verklaren en besluiten. 'Poolwaarts' - Van autocratie naar democratie. We bevinden ons nu op een kantelpunt. Ook de mens heeft een optimaal klimaat waarin we optimaal functioneren, zo rond de 13,5 graden celsius, ook voor o.a. oogst, veeteelt en bodemvruchtbaarheid. Met klimaatverandering verschuift die optimale plek naar het noorden en wordt vooral ook veel kleiner in oppervlakte. Dat zal de migratie van vele mensen op gang brengen. We zitten nu dan ook in het antropoceen, een tijdperk waarin de aanwezigheid van de mens de aarde domineert. Dat kunnen we ook beïnvloeden. Een interessant plaatje was ook de verschuiving van de glaciële cyclus naar de ijsvrije cyclus (zonder poolijs). Marten heeft daarover ook een boek geschreven: *De kanteling, Hoe samenlevingen kunnen veranderen*. Het boek komt uit in september 2025.

Daarna een presentatie van Flip de Witte over het ontstaan van de Veluwe, de stuwwallen en de grondwaterstromingen ten gevolge van de aanwezigheid van gletschers in de ijstijden. Ook plaatjes waarin we zien dat er de laatste jaren steeds meer sprake is van verdroging. Er valt dan wel meer regen maar ook de verdamping is heel hoog, vooral van de bossen. De grootste post zelfs in de huidige waterbalans van de Veluwe. Een oproep om de oude graanakkers weer in ere te herstellen, ook beter voor de waterbalans.

Na een korte koffiepauze met heerlijke versnaperingen volgde een presentatie van Joep de Leeuw over het effect van het klimaat op vissen en dan met name trekvisserij. Door het warmer worden van het water versnellen diverse processen en wordt het water minder zuurstofrijk. Als gevolg daarvan worden vissen minder groot, ligt het optimum van hun ontwikkeling bij een lagere temperatuur, waardoor de vispopulaties nog verder onder druk komen te staan. Een korte blik op de aanleg van de vismigratierivier bij het IJsselmeer. Daarna een visie op de huidige inrichting van onze rivieren en hoe die steeds lager waterstanden krijgen waardoor de vissen veel minder ruimte krijgen om te migreren. De huidige inrichting van rivieren moet daarom aangepast worden en veel meer naar beschaduwde uiterwaarden met meer waterberging, door hout en daarmee ruimte voor natuurlijke habitats voor vissen. We moeten vooral naar nature-based solutions met ondiepe (moeras)gebieden, verbetering van verbindingen voor trekvisserij en duurzame visserij.

Als afsluiter van de ochtend een presentatie door Gerben van Geest en Sarian Kosten over de gevolgen van klimaatverandering voor waterplanten en het ecosysteem. De effecten van eutrofiering zullen versterkt worden. Waterplanten hebben ook behoorlijk veel effect op methaanemissies uit de onderwaterbodems, die opgeladen zijn met nutriënten. Met name onderwaterplanten kunnen hier een positieve rol spelen doordat ze methaan opnemen en oxideren. Onderwaterplanten zijn beter dan helofyten omdat deze soms via hun stengels toch methaan direct emitteren (schoorsteenfunctie). En drijfbladplanten hebben veelal een negatief effect door het wegnemen van licht waardoor de onderwaterplanten afsterven. Gerben van Geest heeft samen met Jan Roelofs en Fons Smolders een nieuwe versie uitgebracht van het boek Waterplanten en waterkwaliteit.

Na een heerlijke lunch werden we in detail meegenomen in de waterhuishouding van de Renkumse beek door Wim Braakhekke. Daarna zijn we met z'n allen naar buiten gegaan voor een wandeling langs de beek waar we op 4 verschillende plekken door Ralf Verdonschot, Sarian Kosten, Flip Witte en Wim Braakhekke uitleg kregen over de beek. Ralf Verdonschot liet de macrofauna zien in de beek. Ook al was de waterkwaliteit en het habitat van deze beek uitstekend, het aantal soorten was beperkt door droogval enkele jaren geleden. Herkolonisatie duurt lang. Sarian Kosten liet zien hoe methaan kan worden afgevangen en met een beetje roeren in de bodem kwam er genoeg methaan vrij wat opgevangen werd. Een lucifer erbij en branden! Flip Witte ging in op de verdroging van de beek en de oorzaken hiervan, kleine bouwprojecten kunnen al effecten hebben. Wim Braakhekke ging in op de ecologische verbindingzones en hoe die onder druk staan.

Daarna kregen we nog een aantal pitches:

- Dana Kelder. Klimaatstress gaat verder dan ecologische waterkwaliteit
- Wilco Verberk. Effecten van opwarming op fauna waterinsecten en vissen door een zuurstofbril bekeken.
- Theo Claassen. Het benutten van thermische energie uit beken is gunstig voor ecologie en waterkwaliteit
- Herman van Dam. Nieuwe indicatorlijst diatomeeën
- Joost Backx. Klimaat en ecologie Grote Wateren.
- John Bruinsma. 15 jaar duikonderzoek naar vegetaties in de zand- en grindgaten
- Sebastiaan Schep: Klimaatinvloed op waterkwaliteit
- Martine Roseboom: COP waterkwaliteit en klimaat.

Iedereen kon een stem uitbrengen op de beste pitch, en dat was: John Bruinsma. Hij won een exemplaar van het nieuwe boek Waterplanten en waterkwaliteit. Iemand die tot op hoge leeftijd het water ingaat voor biologische monitoring.

Ter afsluiting een borrel. Een geslaagde themadag. Dank aan Peter van Puijenbroek voor het grootste deel van de organisatie.

THEMANUMMERS

De Werkgroep Ecologisch Waterbeheer is een vereniging die zich inzet voor een optimale benutting van ecologisch kennis ten behoeve van het waterbeheer in Nederland. De Werkgroep geeft minimaal eenmaal per jaar een **NIEUWSBRIEF** uit en heeft daarnaast een publicatiereeks van **THEMANUMMERS**. De themareeks zijn in onderstaand overzicht weergegeven. Op de WEW website is het complete overzicht eveneens opgenomen en via de website zijn een aantal van de meer recente themanummers te downloaden (<http://www.wew.nu/publicaties.php>).

Veel oude themanummers (zie WEW-site Publicaties) zijn nog als rapport beschikbaar. Te bestellen bij de penningmeester tegen kostprijs + verzendkosten.

WEW-01	<i>Biologische Waterbeoordeling. Methoden voor het beoordelen van Nederland oppervlaktewater op biologische grondslag.</i> L. de Lange & M.A. de Ruiter, eindredactie, 1977. Werkgroep Biologische Waterbeoordeling. (Niet meer verkrijgbaar)
WEW-02	<i>Biologische waterbeoordeling: instrument voor waterbeheer?</i> P.F.M. Verdonschot & L.W.G. Higler (redactie). 1987. Werkgroep Biologische Waterbeoordeling; Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum. (Verkrijgbaar via IBN-Wageningen)
WEW-03	<i>Biologische Waterbeoordeling. Een theoretische beschouwing.</i> Pieter Schroevers, 1991. Een uitgave van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer.
WEW-04	<i>De maakbaarheid van de Natuur.</i> Verslag van een discussiemiddag van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, Subgroep Standaardisatie. Onder redactie van E.T.H.M. Peeters, P.T.J.C. van Rooy, H.A.M. Ketelaars & M. Fellinginger, 1994. Speciale uitgave Nieuwsbrief 20, Werkgroep Ecologisch Waterbeheer.
WEW-05	<i>Levensgemeenschappen van brakke wateren, aanzet tot een beschrijving en bescherming.</i> Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, werkgroep Brakke wateren. December 1995. prijs fl 10,-
WEW-06	<i>Beken stromen. Leidraad voor ecologisch beekherstel.</i> Verdonschot P. et al, 1995. WEW-06, STOWA 95-03, Utrecht. (Verkrijgbaar bij firma Hageman Verpakkers, Zoetermeer)
WEW-07	<i>Leidraad voor ecologisch beekherstel in discussie.</i> Discussieverslag n.a.v. het concept: "Beken stromen". Onder redactie van O.Driessen en P. Verdonschot, 1995.
WEW-08	<i>Lijst van de Nederlandse Chironomidae.</i> Alexander Klink en Henk Moller Pillot, mrt 1996.
WEW-09	<i>Habitat evaluatie procedure: een bruikbaar instrument voor het (regionaal) waterbeheer.</i> Verslag van een discussiemiddag (1 november 1995) van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. Onder redactie van: M. Fellinginger, J. Friedrich, E.T.H.M. Peeters, oktober 1996.
WEW-10	<i>De aquatische levende rupsen van Nederland, proeftabel en autecologie.</i> H. Vallenduuk, H. Cuppen en G. van der Velde.
WEW-11	<i>Inlaat van systeemvreemd water.</i> Verslag van discussiemiddagen. Onder redactie van Jan Hylkema en Ria Hunink, september 1997.
WEW-12	<i>Evaluatie en verder ontwikkeling van ecologische beoordelingssystemen.</i> Verslag van een STOWA workshop 3 april 1997 Onder redactie van R. Maasdam en S. Klapwijk, november 1997.
WEW-13	<i>Natte natuur tussen wal en schip?!</i> Verslag van een workshop van de Werkgroep Ecologische Waterbeheer, subgroep standaardisatie. Onder redactie van J.C Friedrich, A. Fortuin en M. Fellinginger, november 1997.
WEW-14	<i>Aquatisch-ecologische instrumenten voor de toekomst.</i> Verslag van een workshop van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer subgroep Ecologische Instrumenten in samenwerking met IKC-N en STOWA, Onder redactie van Piet F.M. Verdonschot en Stefanie N. Janssen, juli 1998.
WEW-15	<i>Naar een gedifferentieerde en gebiedsgerichte waternormering.</i> Verslag van een workshop van de WEW subgroep sloten op 17 september 1998. Onder redactie van E. van Dijk.

WEW-16	<i>Naar standaardisatie van visstandmonitoring en –beoordeling.</i> Verslag van een workshop van de WEW subgroep Sloten op 2 december 1998. Onder redactie van S.Semmekrot, december 1999.
WEW-17	<i>Handleiding bemonsteringsapparatuur aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden & Analysen. December 1999.
WEW-18	<i>Handleiding bemonsteringsapparatuur aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden & Analysen. Juli 2001.
WEW-19	<i>Zeldzaamheid van de macrofauna van de Nederlandse binnenwateren.</i> Onder redactie van R.Nijboer & P. Verdonschot. Juli 2001.
WEW-20	<i>Ecologisch waterbeheer in de toekomst met een blik uit het verleden.</i> Symposium ter gelegenheid van het afscheid van drs. Jean JP Gardeniers dd 21 februari 2002. Onder redactie van Edwin Peeters, januari 2004.
WEW-21	<i>Geannoteerde standaardlijst van determinatieliteratuur voor Nederlandse aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden en Analyse (WSMMA). Redactie Barend van Maanen en Ton van Haaren.
WEW-22	<i>WAT ER IS, als er WATER IS.</i> Uitgave ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de WEW. Redactie: Peter Heuts, Lowie van Liere, Bas van der Wal, Bert-Jan van Weeren. Tevens Stowa publicatie 2007-10. Juni 2007
WEW-23	<i>Milieu- en habitatpreferenties van Nederlandse zoetwatermacrofauna.</i> Auteurs: W.C.E.P. Verberk, P.F.M. Verdonschot, T. van Haaren, B. van Maanen. Subgroep Autoecologie. Redactie: Rebi C. Nijboer. Mei 2012. Met spreadsheet-bijlage voor de soortenlijst met indicatorwaarden.
WEW-24	<i>Aquatische ecologie in Nederland. Functioneren en beheren van zoete en brakke aquatische ecosystemen.</i> Auteur: Henk Hoogenboom, 2014. Tevens Stowa publicatie 2014-25. Uitgegeven door KNNV Uitgeverij, Zeist. <i>In herdruk</i>

Waterberging Holten (OV), foto Christa Groshart